

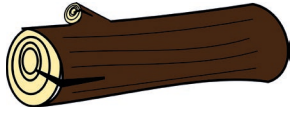
BÜYÜK ÜNLÜ UYUMU

KALIN ÜNLÜLER

Alfabemizdeki ünlü (sesli) harflerden 4 tanesi kalın ünlüdür.

Bu harfler a, ı, o, u harfleridir.

Kalın ünlüleri "kalın odun" kelimeleri ile kodlayabiliriz.

KALIN ODUN

İNCE ÜNLÜLER

Alfabemizdeki ünlü (sesli) harflerden 4 tanesi ince ünlüdür.

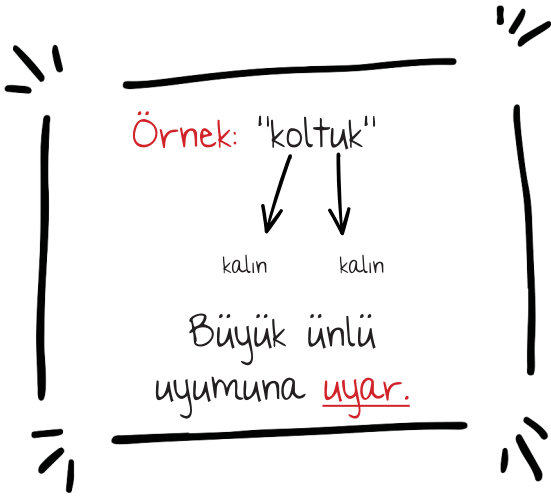
Bu harfler e, i, ö, ü harfleridir.

İnce ünlüleri "ince örgü" kelimeleri ile kodlayabiliriz.

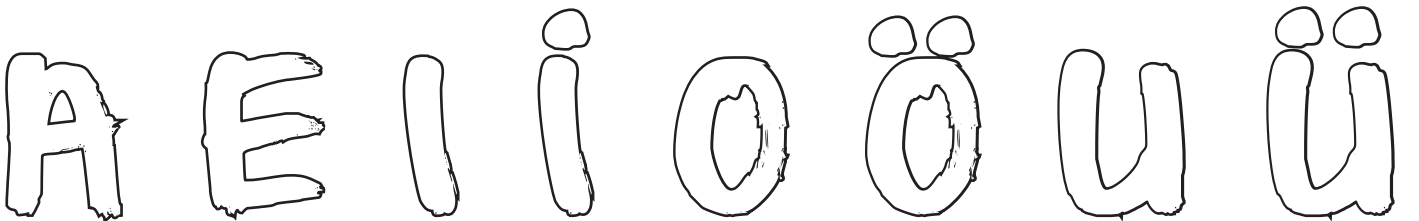

İNCE ÖRGÜ

Dilimizde bir sözcüğün ilk hecesinde bir kalın ünlü varsa, sonraki ünlüler de kalın olmalıdır. Yani bir sözcüğün ilk hecesinde a, ı, o, u harflerinden birisi varsa, sonraki hecelerinde de a, ı, o, u harflerinden birisi olmalıdır. Eğer sözcükteki ünlü harfler tamamen kalın veya tamamen ince ünlülerden oluşuyor ise o sözcük için "Büyük ünlü uyumuna uyar." denir. Eğer bazı ünlü harfler kalın bazıları ince ise "Büyük ünlü uyumuna uymaz." denir.

● Aşağıdaki ünlü harfler kalın ise maviye, ince ise kırmızıya boyayınız.

- Aşağıdaki sözcüklerin büyük ünlü uyumu kuralına uyup uymadıklarını kontrol edip tabloyu doldurunuz.

Sözcükler	Uyar	Uymaz
Türkiye	✓	
Ankara		
İstanbul		
Sivas		
Kastamonu		
Kırklareli		
Kütahya		
Diyarbakır		
Trabzon		
Rize		
Edirne		
Kırıkkale		

Sözcükler	Uyar	Uymaz
ocak		
şubat		
mart		
nisan		
mayıs		
haziran		
temmuz		
ağustos		
eylül		
ekim		
kasım		
aralık		

- Aşağıdaki metni okuyunuz. Büyük ünlü uyumuna kuralına uymayan sözcüklerin altlarını çiziniz.

ASLANIN SARAYI

Günlerden bir gün, ormanlar kralı aslan ormandaki hayvan dostlarını sarayına davet etmiş. Hem onlarla tanışmak, hem de ormanın sorunlarını konuşmak istiyormuş.

İçeri ilk olarak içeri giren ayı saraydaki kokuyu beğenmemiş. Eliyle burnunu tutup yüzünü buruşturmuş. Ağzından da "Öffff çok pis kokuyor." Sözleri dökülmüş. Aslan bu işe çok kızmış. Sarayını kötüleyen ayıyı bir pençede yere sermiş.

İkinci olarak sarayı giren maymun olanları gördüğü için "Efendim sarayınız mis gibi kokuyor." Aslan maymuna da kızmış. Abartıyor, bana şirin görünmek istiyor diyerek bir pençede maymununda işini bitirmiş.

Bütün bu olayları gören tilki aslanın huzurunda tek bir söz bile söyleyememiş. Bu kez aslan sormuş. "Söyle bakalım sarayımı beğendin mi? Kokusu nasıl?"

Tilki işi kurnazlığa vurarak. "Sayın kralım ben bu günlerde nezle olmuşum da burnum koku almıyor." demiş.